

«Έριδες και συγκρούσεις των Ελλήνων ανά τους αιώνες πριν από σημαντικές στρατιωτικές αναμετρήσεις, αλλά και σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους». Μια διδακτική πρόταση για διαθεματικές προεκτάσεις στην ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ με χρήση του διαδικτύου.

Μαριάνθη Γαϊτάνη

Καθηγήτρια Φιλολόγος
gaitanis@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διδακτική πρόταση που ακολουθεί σκοπό έχει να εξωθήσει τους μαθητές σε μια κριτική έρευνα πάνω σε γεγονότα εμφύλιων αναμετρήσεων που συγκλόνισαν τον ελληνικό κόσμο από την αρχαιότητα έως και τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και να τους κάνει να βιώσουν έριδες και συγκρούσεις Ελλήνων αρχηγών πριν από κρίσιμες μάχες, με σκοπό στο τέλος μετά από συζήτηση και συνεργασία μεταξύ των πέντε ομάδων, την εκπόνηση συνθετικής εργασίας με τη μορφή πολυτροπικού κειμένου για το αν τελικά έβλαψαν ή όχι αυτά τα φαινόμενα διχόνοιας και βίαιης αντιπαράθεσης τους Έλληνες και κατά πόσο άλλαξαν το ρου της ιστορίας. Επιδιώκεται λοιπόν η διαχρονική εξέταση ενός θέματος, αλλά και η εναλλακτική θεώρησή του αξιοποιώντας το διαδίκτυο. Το συγκεκριμένο project στηρίζεται στις αρχές της ερευνητικής – ανακαλυπτικής μάθησης μέσα σε αυθεντικό περιβάλλον με κύριο στόχο την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης. Τέλος οι μαθητές εξοικειώνονται με την ομαδική εργασία και τη συμπαραγωγή γραπτού λόγου με τον Επεξεργαστή Κειμένου. Αφόρμηση εκπόνησης του σεναρίου που περιγράφεται παρακάτω αποτελεί η διδασκαλία του 3ου Βιβλίου, (ενότητες 70 – 83) «ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ», στην Α Λυκείου που αναφέρεται στην εμφύλια διαμάχη στην Κέρκυρα.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: διαθεματικότητα, διαδίκτυο, μηχανή αναζήτησης, έριδες, δημιουργική, κριτική και συνθετική σκέψη, πολυπρισματικότητα, ενσυναίσθηση, ανακαλυπτική μάθηση.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται αυξημένο ενδιαφέρον για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, όπως φαίνεται και από τα προγράμματα

σπουδών, της ικανότητας δηλαδή να διακρίνει κανείς το σημαντικό από το ασήμαντο, να αξιολογεί τις πληροφορίες, να διατυπώνει τεκμηριωμένες θέσεις, να διαχειρίζεται τις αντιφάσεις,... να διακρίνει το γεγονός από το σχόλιο,... (Μαυροσκούφης, 2008)... Η αξία της μελέτης της ιστορίας δε βρίσκεται (πλέον) στην απομνημόνευση μεμονωμένων γεγονότων του παρελθόντος, όσο στην εμβάθυνση των επιπέδων, που αποσκοπεί στην αποκάλυψη παραγόντων, δυνάμεων ή δομών που καθορίζουν την ιστορική διαδικασία, στη διασύνδεση των γεγονότων μεταξύ τους, στην ανασύνθεση της συνολικής δράσης του ανθρώπου και στην κατανόηση της δράσης αυτής... (Βακαλούδη, 2008). Είναι γεγονός ότι η αξιοποίηση του διαδικτύου στη διδακτική της ιστορίας μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων κατασκευής της γνώσης μέσα από ένα πλούσιο πληροφοριακό υλικό, να θέσει τη σχέση εκπαιδευτικού – μαθητών σε νέες βάσεις από τη στιγμή που ο ρόλος του πρώτου παύει να είναι εκείνος του απλού διεκπεραιωτή της ύλης, του αξιολογητή και είναι πλέον εκείνος του συντονιστή της μαθησιακής διαδικασίας, του συνεργάτη και εμπυχωτή. Έτσι μπορεί να επιτευχθεί η πολυπρισματική προσέγγιση των γεγονότων, η εξήγηση, η διαθεματική προέκταση και εναλλακτική θεώρησή τους. Συχνά η δυνατότητα προσέγγισης της πληροφορίας μέσα από υπερκείμενο, εικαστικό υλικό, γραπτές πηγές, κ. α. καθιστούν τη μαθησιακή διαδικασία ευχάριστη και το υλικό προς επεξεργασία ελκυστικό και ενδιαφέρον. Επιπλέον οι ΤΠΕ συνέβαλλαν στην αλλαγή των δεδομένων επικοινωνίας και κατά συνέπεια στην ανάπτυξη ενός νέου γραμματισμού, του τεχνολογικού ή ψηφιακού. Συγκεκριμένα με το λογισμικό του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δημιουργούνται συνθήκες παραγωγής λόγου σε πραγματικές επικοινωνιακές περιστάσεις. Επιπλέον ο Επεξεργαστής κειμένου και τα Προγράμματα Παρουσιάσεων ασκούν τους μαθητές στην συνεργατική παραγωγή κειμένου σε ψηφιακή μορφή, που το χαρακτηρίζει η ρευστότητα, η πολυτροπικότητα, η μη γραμμική οργάνωση του περιεχομένου, κειμένου με το οποίο μπορούν να πειραματίζονται μέχρι την τελική μορφή του. Επιτυγχάνεται τέλος η μεταφορά του κέντρου βάρους της διδασκαλίας στη διάρκεια της παραγωγής και πρόσληψης λόγου, στο πλαίσιο της οποίας ο ρόλος του διδάσκοντος μπορεί να είναι πιο ουσιαστικός και δημιουργικός (Κουτσογιάννης, 1999).

ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ – Η ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ

Αφόρμηση εκπόνησης του σεναρίου που περιγράφεται παρακάτω αποτελεί η διδασκαλία του 3^{ου} Βιβλίου, (ενότητες 70 – 83) «ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ», στην Α Λυκείου που αναφέρεται στην εμφύλια διαμάχη στην Κέρκυρα, αλλά και ο «σχολιασμός της άποψης ότι η διχόνοια είναι η “κατάρρα” της ελληνικής φυλής» (Ματακιάς 1994). Στόχος της παρούσας διδακτικής πρότασης είναι να αξιοποιηθούν οι γνώσεις που απέκτησαν οι μαθητές στο γυμνάσιο από το μάθημα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας (Ομήρου Ιλιάδα, ραψ. Α, στ.122 – 24 «μήνις Αχιλλέως»), της αρχαίας Ιστορίας

(Ναυμαχία της Σαλαμίνας, Πελοποννησιακός Πόλεμος), της νεότερης Ιστορίας (Επανάσταση του 1821- Εμφύλιος / β παγκόσμιος πόλεμος-Εμφύλιος), αλλά και να βιώσουν το **ρόλο του ιστορικού – ερευνητή και δημοσιογράφου στα πλαίσια της «ερευνητικής στρατηγικής»**, αξιοποιώντας πηγές και πληροφοριακό υλικό από το διαδίκτυο, για να συντάξουν στο τέλος **άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου τους** προβληματιζόμενοι πάνω στο ερώτημα: **«Οι έριδες και συγκρούσεις των Ελλήνων ανά τους αιώνες πριν από σημαντικές στρατιωτικές αναμετρήσεις, αλλά και σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους έβλαψαν τελικά τον τόπο μας και τα ήθη του και αποτέλεσαν ανασταλτικούς παράγοντες κάθε προόδου;»**. Σε κάθε περίπτωση οι μαθητές αιτιολογούν την άποψή τους.

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ: α) Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, β) Ιστορία, γ) Νεοελληνική γλώσσα.

ΣΤΟΧΟΙ

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

Οι μαθητές επιδιώκεται

- α) να βιώσουν, να μελετήσουν και να αξιολογήσουν τον εμφύλιο πόλεμο σαν διατοπικό και διαχρονικό φαινόμενο τουλάχιστον στην ελληνική ιστορία φτάνοντας ακόμη και στη «γνωστική σύγκρουση».
- β) να αναπτύξουν θετική στάση απέναντι στη σπουδή του παρελθόντος ως παράγοντα απόκτησης αυτογνωσίας.
- γ) να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα της επιλογής των κατάλληλων ιστορικών πηγών οι οποίες, φυσικά, θα μας επιτρέψουν την άντληση των επιθυμητών πληροφοριών.
- δ) να καλλιεργήσουν ιστορική ενσυναίσθηση, κριτική ιστορική σκέψη, ιστορική, πολιτική και εθνική συνείδηση με την αξιοποίηση του διαδικτύου.
- ε) να γνωρίσουν συγκλονιστικές περιόδους εμφυλίων πολέμων, το διπλωματικό παιχνίδι και τη συμφεροντολογική πολιτική των μεγάλων δυνάμεων, τα πολιτικά πάθη και τις ιδεολογικές συγκρούσεις καθώς και τις ολέθριες συνέπειές τους.
- στ) να βιώσουν την ψυχολογία πολιτικών – στρατιωτικών ηγετών πριν από κρίσιμες αναμετρήσεις.
- ζ) να μάθουν να κρατούν σημειώσεις για την εκπόνηση σύνθετων εργασιών και να ασκηθούν σε ενεργές μαθησιακές δραστηριότητες, όπως συζήτηση στρογγυλής τραπέζης, ιδεοθύελλα, συγκρίσεις διαφορετικών συμπερασμάτων, μικρή έρευνα πάνω στο θέμα (Μαυροσκούφης 2008).

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ

Οι μαθητές επιδιώκεται

- α) να καλλιεργήσουν τη διερευνητική μάθηση.

- β) να ενισχυθούν στο να αυτενεργούν και να πειραματίζονται.
- γ) να καλλιεργήσουν το πνεύμα συνεργασίας, διαλόγου και ομαδικότητας.
- δ) να οικοδομήσουν τη γνώση.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ

Οι μαθητές επιδιώκεται

- α) να μάθουν να περιηγούνται σε σελίδες του διαδικτύου που σχετίζονται με το αντικείμενο που μελετούν.
- β) να ασκηθούν στη χρήση των μηχανών αναζήτησης και στην ορθή αξιοποίηση των λέξεων – κλειδιών.
- γ) να καλλιεργήσουν δεξιότητες επιλεκτικής εύρεσης ιστορικού υλικού στο διαδίκτυο.
- δ) να αναπτύξουν δεξιότητες διαχείρισης, επεξεργασίας και ταξινόμησης των δεδομένων.
- ε) να εντοπίζουν διαφορετικές πηγές, οπτικές και ερμηνείες και να μπορούν να μπορούν να τις αξιολογούν.
- στ) να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου με την αξιοποίηση 1. του Επεξεργαστή κειμένου και 2. του Προγράμματος Παρουσιάσεων.
- ζ) να χρησιμοποιήσουν τις δυνατότητες των ΤΠΕ προκειμένου να εμπλουτίσουν πολυμεσικά και αισθητικά τα κείμενά τους και τα εκφραστικά τους μέσα (πολυτροπικότητα).

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αρχικά, η αλληλεπίδραση με τον Η/Υ βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν **τη δεξιότητα της οθόνης**. Επίσης προωθείται η ευρετική – ανακαλυπτική μάθηση του **Bruner**. Σύμφωνα με τον Bruner η μάθηση περιλαμβάνει τη διαδικασία απόκτησης νέων πληροφοριών και τη διαδικασία μετασχηματισμού των γνώσεων από τους ίδιους τους μαθητές. Στο σενάριο ακόμη βρίσκουν εφαρμογή και οι θεωρίες του **κονστрукτιβισμού** σύμφωνα με τις οποίες οι διδασκόμενοι τελικά οικοδομούν τη νέα γνώση πάνω σε ήδη προϋπάρχουσες μέσα από υποθέσεις, συσχετισμούς και συναγωγή συμπερασμάτων. Πράγματι οι μαθητές εμπλέκονται σε συνθήκες ιστορικής έρευνας, καλλιεργούν την ιστορική κρίση και οικοδομούν την ιστορική γνώση διερευνητικά. Αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και μέσα από τη συνδυαστική αναζήτηση και ουσιαστική συνεργασία, αξιοποιούν ποικίλους σημειωτικούς πόρους, για να παράγουν συνεργατικά πολυτροπικά κείμενα. Τέλος μέσα από τη συμμετοχή σε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης ενισχύουν τη δυνατότητά τους να διαμορφώσουν προσωπική άποψη και στάση. Ο ρόλος του καθηγητή κατά τη διαδικασία του σχεδίου είναι εκείνος του διευκολυντή, καθοδηγητή προκειμένου οι μαθητές να κατακτήσουν έννοιες και να διατυπώσουν συμπεράσματα με βάση τις αρχές του εποικοδομητισμού, αλλά και υποβοηθητικός και εμπνευστικός στο πλαίσιο της ζώνης της επικείμενης ανάπτυξης (Vygotsky).

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: α) συζήτηση στην τάξη, υπομνήσεις και επισημάνσεις από τον εκπαιδευτικό πάνω σε γεγονότα ερίδων και συγκρούσεων που συγκλόνισαν τους Έλληνες, με αφορμή τον εμφύλιο στην Κέρκυρα, β) δεξιότητες πλοήγησης στο διαδίκτυο, γ) εκπαίδευση μαθητών στην αξιολόγηση των ιστοσελίδων και στην κριτική των ιστορικών πηγών, δ) γνώσεις πάνω στη χρήση των μηχανών αναζήτησης, ε) βασικές γνώσεις επεξεργασίας κειμένου (Word) π. χ. αποθήκευση, εκτύπωση κειμένου, ικανοποιητικός χειρισμός των εργαλείων μορφοποίησης, ε) γνώσεις πάνω στο πρόγραμμα Παρουσιάσεων (Power point).

ΕΡΓΑΛΕΙΑ-ΠΗΓΕΣ: α) Σύνδεση στο διαδίκτυο, β) Φυλλομετρητής και συγκεκριμένα οι ηλεκτρονικές σελίδες <http://www.google.gr/>, <http://www.fhw.gr/chronos/> και <http://users.hol.gr/~kokkonis/courses/civil/>, γ) το λογισμικό του Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου, δ) Επεξεργαστής κειμένου, ε) Πρόγραμμα Παρουσιάσεων (Power Point), στ) τα Φύλλα εργασίας που αποτελούν οδηγό εργασίας για τους μαθητές, αφού τους δίνουν οδηγίες πλοήγησης στο λογισμικό και στο διαδίκτυο, στ) τετράδιο στο οποίο οι μαθητές θα κρατούν σημειώσεις (αυτό μπορεί να γίνει και σε ένα αρχείο word, φυλασσόμενο στην επιφάνεια εργασίας), ζ) Τα σχολικά εγχειρίδια ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ και ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ (σ. 102-104).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Η παρούσα διδακτική πρόταση υλοποιείται σε πέντε (5) φάσεις. Η κατανομή των ωρών ανά φάση είναι ως εξής:

Α' Φάση : Ένα δίωρο (02)

Β' Φάση και Γ' Φάση: Ένα δίωρο (02)

Δ' Φάση: Μία ώρα (01)

Ε' ΦΑΣΗ: Ένα δίωρο (02)

Στην πρώτη φάση γίνεται η προετοιμασία των μαθητών και ο χωρισμός των ομάδων, στη δεύτερη και Τρίτη φάση η πλοήγηση των μαθητών στο διαδίκτυο, η εξοικείωσή τους με τις σελίδες α) <http://www.google.gr/> (συγκεκριμένα τη μηχανή αναζήτησης), β) <http://www.fhw.gr/chronos/> και η συλλογή υλικού για την εκπόνηση των εργασιών που προβλέπουν τα φύλλα εργασίας, στην τέταρτη η παρουσίασή των εργασιών και συζήτηση στρογγυλής τραπέζης και στην Πέμπτη η παραγωγή λόγου.

Α ΦΑΣΗ: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ – ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

Αφού οι μαθητές διδαχτούν από το **3ο Βιβλίο, «ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ» τις ενότητες 70 – 83**, με αφορμή το γεγονός του εμφυλίου στην Κέρκυρα καλούνται σε ένα δίωρο να αναφερθούν σε παρόμοια γεγονότα ερίδων και συγκρούσεων που συγκλόνισαν τους Έλληνες, όπως τα διδάχτηκαν στο μάθημα της Ιστορίας και της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, ενώ ο

εκπαιδευτικός κάνει τις απαραίτητες υπομνήσεις και επισημάνσεις, όπου χρειάζεται. Χωρίζονται σε ομάδες 5 ατόμων με ανομοιογενή σύνθεση ως προς τις μαθησιακές ικανότητες, αλλά σε κάθε ομάδα θα πρέπει να υπάρχει ένας, τουλάχιστον, μαθητής με καλή γνώση χειρισμού των ΤΠΕ.

Β ΚΑΙ Γ ΦΑΣΗ: ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ – ΣΥΛΛΟΓΗ ΥΛΙΚΟΥ – Η ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ / Α ΟΜΑΔΑ.

Στη φάση αυτή, η οποία διαρκεί 1 δ. ω. οι μαθητές πλοηγούνται στο διαδίκτυο για να εξοικειωθούν με τις σελίδες <http://www.google.gr/> / <http://www.fhw.gr/chronos/> και να συλλέξουν υλικό για την εκπόνηση των δραστηριοτήτων που προβλέπουν τα φύλλα εργασίας. Συγκεκριμένα οι μαθητές της Α Ομάδας κάνουν χρήση της μηχανής αναζήτησης του <http://www.google.gr/> και επισκέπτονται από τα αποτελέσματα συγκεκριμένες σελίδες. Στη συνέχεια μελετούν το πληροφοριακό υλικό, βιώνουν τη «μήνιν» του Αχιλλέα μέσα από το φραστικό παραλήρημα κατά του Αγαμέμνονα, ερευνούν και συζητούν το ενδεχόμενο ύπαρξης ηθικών κινήτρων ή ψυχογενών αιτιών που οδήγησαν τους δύο ήρωες στο να εκδηλώσουν αυτή τη συμπεριφορά φθάνοντας στην ενσυναίσθηση. Πλοηγούνται επίσης στην ιστοσελίδα <http://www.fhw.gr/chronos/>, επιλέγουν Γεωμετρική Περίοδος, Πολιτική και εξετάζουν αν η σύγκρουση των δύο ανδρών **οφείλεται** σε αλλαγές στους πολιτικούς θεσμούς κατά τα γεωμετρικά χρόνια. Προσπαθούν τέλος να δώσουν απάντηση στο ερώτημα: Τι θα μπορούσε να συμβεί αν ο Αχιλλέας δεν απέιχε από τη μάχη των Αχαιών κατά των Τρώων. Κρατούν σημειώσεις στο ηλεκτρονικό αρχείο που έχουν δημιουργήσει στην επιφάνεια εργασίας και παραγουν συνεργατικά πολυτροπικό κείμενο για την ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου τους.

ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΗ ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΣΤΗ ΣΑΛΑΜΙΝΑ / Β ΟΜΑΔΑ

Η Β Ομάδα κάνει χρήση της μηχανής αναζήτησης της σελίδας <http://www.google.gr/> και επισκέπτεται από τα αποτελέσματα συγκεκριμένους ιστοχώρους. Οι μαθητές διαβάζουν τα σχετικά κείμενα και προσπαθούν να βιώσουν το κλίμα που επικρατούσε στο συνέδριο των αρχηγών λίγο πριν τη Ναυμαχία στη Σαλαμίνα, ερευνούν και συζητούν το ενδεχόμενο ύπαρξης ηθικών κινήτρων ή ψυχογενών αιτιών που οδήγησαν Θεμιστοκλή και Ευρυβιάδη στο να εκδηλώσουν αυτή τη συμπεριφορά, μελετούν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες επικράτησε η τελική απόφαση, ενώ προβληματίζονται πάνω στο ερώτημα για το τι θα συνέβαινε αν στο συγκεκριμένο συνέδριο δεν είχε επικρατήσει η άποψη του Θεμιστοκλή φθάνοντας στην ενσυναίσθηση. Κρατούν σημειώσεις στο ηλεκτρονικό αρχείο που έχουν δημιουργήσει και παράγουν συνεργατικά πολυτροπικό κείμενο για την ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου τους.

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ – Γ ΟΜΑΔΑ

Η Γ Ομάδα κάνει χρήση της μηχανής αναζήτησης του <http://www.google.gr/> και επισκέπτεται από τα αποτελέσματα συγκεκριμένες σελίδες.

Πλοηγείται ακόμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/>, επιλέγουν: Κλασσική Περίοδος Αθήνα, Πολιτική και αναζητά πληροφορίες για τα **αίτια** και τις **αφορμές** που οδήγησαν στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, τις **συνέπειές** του σ' όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (κοινωνικό – ηθικό – θηριωδίες και έκτροπα – ανθρώπινες απώλειες, πολιτικό, οικονομικό, πολιτισμικό) και κρατούν σημειώσεις σε ένα ηλεκτρονικό αρχείο στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ τους. Τα μέλη της ομάδας συζητούν πάνω στα αίτια του Πελοποννησιακού Πολέμου και αξιολογούν τους λόγους για τους οποίους ο πόλεμος αυτός άσκησε καταλυτική επίδραση στον ελληνικό κόσμο του 5^{ου} αι. μ. Χ. καταλήγοντας τεκμηριωμένα στον σημαντικότερο. Τέλος οι μαθητές συντάσσουν κείμενο το οποίο θα σταλεί με e-mail σε σχολείο του εξωτερικού (με το οποίο συνεργάζεται το σχολείο τους) με αφορμή την παγκόσμια ημέρα κατά του πολέμου.

Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟ '21 – Δ ΟΜΑΔΑ

Η Δ Ομάδα κάνει χρήση της μηχανής αναζήτησης του <http://www.google.gr/> και επισκέπτεται από τα αποτελέσματα συγκεκριμένες σελίδες. Πλοηγείται ακόμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/>. Από τη στήλη ΝΕΟΤΕΡΑ οι μαθητές επιλέγουν: Η συγκρότηση του Ελληνικού Κράτους, Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ 1821-1827, ΚΗΡΥΞΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ και στη συνέχεια κάνουν **κλικ** στο σύνδεσμο Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ στην κορυφή της σελίδας. Αριστερά της σελίδας επιλέγουν: Νέοι παράγοντες, Προεπαναστατική ηγεσία, Πολιτική ένταση, Εμφύλιες συγκρούσεις, Γ Δ Εθνοσυνέλευση και συγκεντρώνουν πληροφορίες για τα αίτια της δημιουργίας κομμάτων στην Ελλάδα, τους αρχηγούς, τα μέλη, τους στόχους, την ιδεολογία τους, καθώς και τις τυχόν επιπτώσεις τους στη συνοχή των επαναστατημένων Ελλήνων, ακόμη πληροφορίες για τα αίτια και τα αποτελέσματα του Εμφυλίου των Ελλήνων στο διάστημα 1823-1825 σε ένα ηλεκτρονικό αρχείο στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ. Τέλος αξιολογώντας τις πληροφορίες που συγκέντρωσαν και ασκώντας την αφαιρετική και κριτική τους σκέψη συνθέτουν μία σύντομη παρουσίαση με θέμα: **«Ο ελληνικός Εμφύλιος του 1823-1825»** που προορίζεται για σχολική εορτή.

1945-1949: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΠΟΛΕΜΟ – Ε ΟΜΑΔΑ

Οι μαθητές της Ε Ομάδας πλοηγούνται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/>, Η Ελλάδα του Μεσοπολέμου και του Β Παγκοσμίου Πολέμου, Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ Β ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1940-1945), επιλέγουν στο πάνω μέρος της σελίδας αντίσταση και από την αναδυόμενη

λίστες Η αρχή της κρίσης, προκειμένου να συγκεντρώσουν πληροφορίες για την **έλλειψη ομοψυχίας** μεταξύ των Ελλήνων που στρατεύτηκαν στον εθνικό αγώνα κατά του Γερμανού Κατακτητή. Επίσης μελετούν τα ιδρυτικά των αντιστασιακών οργανώσεων που θα βρουν επιλέγοντας το σύνδεσμο ΠΗΓΕΣ. Επιπλέον οι μαθητές επισκέπτονται α) τη σελίδα <http://www.google.gr/> και κάνουν χρήση της μηχανής αναζήτησης και β) τη σελίδα <http://users.hol.gr/~kokkonis/courses/civil/>, αντλώντας πληροφορίες για τα αίτια και τα αποτελέσματα του Εμφυλίου των Ελλήνων στο διάστημα 1823-1825 σε ηλεκτρονικό αρχείο που δημιούργησαν στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ. Τέλος συνθέτουν ένα κείμενο που θα σταλεί με e-mail σε σχολείο ευρωπαϊκής χώρας με το οποίο επικοινωνούν και συνεργάζονται στα πλαίσια μιας εργασίας που αφορά σκοτεινές σελίδες από τη νεότερη ιστορία των χωρών στις οποίες ζουν.

Δ ΦΑΣΗ:

Σε αυτή τη φάση οι μαθητές παρουσιάζουν τις εργασίες που εκπόνησαν ανά ομάδα και ακολουθεί συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα: **« Οι έριδες και συγκρούσεις των Ελλήνων ανά τους αιώνες πριν από σημαντικές στρατιωτικές αναμετρήσεις, αλλά και σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους έβλαψαν τελικά τον τόπο μας και τα ήθη του και αποτέλεσαν ανασταλτικούς παράγοντες κάθε προόδου;»** Σε κάθε περίπτωση βέβαια αιτιολογούν την άποψή τους και κρατούν σημειώσεις. Εδώ ο εκπαιδευτικός μπορεί να έχει το ρόλο του συντονιστή της συζήτησης, σε καμία όμως περίπτωση δεν παρεμβαίνει, για να επιβάλλει τις απόψεις του, παρά μόνο όταν αντιληφθεί ότι διασαλεύονται οι αρχές του διαλόγου. Τέλος ενθαρρύνει το διάλογο, κάνει επισημάνσεις και διευκρινήσεις, όταν του ζητηθεί.

Ε ΦΑΣΗ:

Στην πέμπτη φάση οι μαθητές παράγουν συνεργατικά ψηφιακό κείμενο – άρθρο με δικό τους τίτλο για την ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου τους και με θέμα: **« Οι έριδες και συγκρούσεις των Ελλήνων ανά τους αιώνες πριν από σημαντικές στρατιωτικές αναμετρήσεις, αλλά και σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους έβλαψαν τελικά τον τόπο μας και τα ήθη του και αποτέλεσαν ανασταλτικούς παράγοντες κάθε προόδου;»** Σε κάθε περίπτωση βέβαια αιτιολογούν την άποψή τους. Για τη συγγραφή του κειμένου τους στηρίζονται στο υλικό των εργασιών τους καθώς και στις σημειώσεις που κράτησαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης στρογγυλής τραπέζης βιώνοντας το **ρόλο του ιστορικού – ερευνητή και δημοσιογράφου**.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (Η «ΜΗΝΙΣ» ΑΧΙΛΛΕΑ – ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑ) - Α ΟΜΑΔΑ

1/ Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα <http://www.google.gr/>, στη μηχανή αναζήτησης να πληκτρολογήσετε: Αχιλλέας Αγαμέμνων και από τα αποτελέσματα να επιλέξετε:

α) ANA-MPA-cultur από τη 3^η σελίδα των αποτελεσμάτων. Να μελετήσετε το απόσπασμα από τη ραψωδία Α (στ. 225-244), για να θυμηθείτε και να βιώσετε τη «μήνιν» του Αχιλλέα μέσα από το φραστικό παραλήρημα κατά του Αγαμέμνονα. Τι είναι εκείνο που τον έχει εξοργίσει; Να κρατήσετε σημειώσεις σ' ένα ηλεκτρονικό αρχείο το οποίο θα διατηρείτε στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ σας.

β) ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ Smoking Knight από την 3^η σελίδα των αποτελεσμάτων. Να μελετήσετε το κείμενο και να κρατήσετε σημειώσεις για τα **αποτελέσματα** του θυμού του Αχιλλέα στο ηλεκτρονικό αρχείο που ήδη δημιουργήσατε.

γ) Στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ σας υπάρχει φάκελλος αρχείων Word. Να ανοίξετε εκείνο με το όνομα: «Persa» και να μελετήσετε το κείμενο κρατώντας σημειώσεις για τα **αποτελέσματα** του θυμού του Αχιλλέα καθώς και για τους λόγους που τον έκαναν να επιστρέψει στη μάχη στο ίδιο ηλεκτρονικό αρχείο.

(Από τα αποτελέσματα της αναζήτησης: Αχιλλέας Αγαμέμνων μπορείτε να επιλέξετε και να μελετήσετε κι άλλες σελίδες που αναφέρονται στη «μήνιν» του Αχιλλέα, στα αποτελέσματά της για την έκβαση των ελληνικών πραγμάτων στην Τροία και στους λόγους που έκαναν τον ήρωα να επιστρέψει στη μάχη).

δ) Στη μηχανή αναζήτησης να πληκτρολογήσετε: Ιλλιάδα-Βικιπαίδεια. Στη συνέχεια κάντε **κλικ** στους συνδέσμους: 2.1 Η διαφωνία Αχιλλέα και Αγαμέμνονα και η οργή του Αχιλλέα, 2.2 Η εξέλιξη των αναμετρήσεων μέχρι την πρώτη πρεσβεία στον Αχιλλέα, 2.3 Η επέλαση των Τρώων, 2.4 Η αριστεία και ο θάνατος του Πάτροκλου, 2.5 Η επιστροφή του Αχιλλέα. Να διαβάσετε τα κείμενα με τις ενεργές λέξεις και να κρατήσετε σημειώσεις για τα **αποτελέσματα** του θυμού του Αχιλλέα καθώς και για τους λόγους που τον έκαναν να επιστρέψει στη μάχη στο ηλεκτρονικό αρχείο που έχετε δημιουργήσει.

2/ Πληκτρολογήστε στη μηχανή αναζήτησης της ιστοσελίδας <http://www.google.gr/> θέματα προσωπικής «τιμής» στους αρχαίους Έλληνες και από τα αποτελέσματα να επιλέξετε ΕΧΕΤΛΑΙΟΣ Ήρωας. Μελετήστε από το έργο του **Ι. Συκουρή** το κείμενο που αναφέρεται στην **ηρωική αντίληψη της ζωής**). Με βάση τα όσα διαβάσατε προσπαθήστε να **ερμηνεύσετε** τη στάση του Αχιλλέα. Να κρατήσετε σημειώσεις στο ηλεκτρονικό αρχείο που έχετε δημιουργήσει.

3/ Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: <http://www.fhw.gr/chronos/>, επιλέξτε τους συνδέσμους: Γεωμετρικά χρόνια, Πολιτική και εξετάστε αν η σύγκρουση των δύο ανδρών **οφείλεται** σε αλλαγές στους πολιτικούς θεσμούς κατά τα γεωμετρικά χρόνια. Να κρατήσετε σημειώσεις στο ηλεκτρονικό αρχείο που έχετε δημιουργήσει.

- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:** Δικαιολογείται η στάση αποχής του Αχιλλέα από τη μάχη; Πότε και γιατί επέστρεψε σ' αυτή; (Στην απάντησή σας να λάβετε υπ' όψη τα **ζητήματα τιμής** για τους αρχαίους Έλληνες). Μήπως τα αίτια της φοβερής σύγκρουσης των δύο ανδρών θα πρέπει να αναζητηθούν σε κοινωνικοπολιτικές μεταβολές που συντελέστηκαν κατά τα γεωμετρικά χρόνια; Δικαιολογείται μια τέτοια στάση και μάλιστα από αρχηγούς που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή των στρατιωτών τους αλλά και ολόκληρης της εκστρατείας των Ελλήνων στην Τροία; Ποιες οι συνέπειες της στάσης Αχιλλέα και Αγαμέμνονα για την έκβαση των ελληνικών πραγμάτων στην Τροία; Τι θα μπορούσε να συμβεί αν ο Αχιλλέας δεν απείχε από τη μάχη των Αχαιών κατά των Τρώων και γιατί; Απαντώντας στις παραπάνω ερωτήσεις να συνθέσετε ένα κείμενο με δικό σας τίτλο που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας. Το κείμενό σας μπορείτε να το εμπλουτίσετε με εικόνες που θα αναζητήσετε από το <http://www.google.gr/> αναγράφοντας πάντα την πηγή προέλευσης του υλικού σας.

ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΗ ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΣΤΗ ΣΑΛΑΜΙΝΑ – Β ΟΜΑΔΑ

1/Βρίσκεστε στην ιστοσελίδα <http://www.google.gr/>. Στη μηχανή αναζήτησης να πληκτρολογήσετε: Θεμιστοκλής Ευρυβιάδης και από τα αποτελέσματα να επιλέξετε:

α) Ευρυβιάδης-Βικιπαίδεια και διαβάστε το κείμενο.

β) Ευρυβιάδης- Live-Pedia και διαβάστε το κείμενο.

γ) Σαλαμίνα: Να μελετήσετε το κείμενο: **Η μάχη σύμφωνα με τον Πλούταρχο** και στη συνέχεια τα γεγονότα της Σαλαμίνας σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, το Διόδωρο το Σικελιώτη και τον Αισχύλο επιλέγοντας τους κατάλληλους συνδέσμους στο πάνω μέρος της σελίδας.

(Από τα αποτελέσματα της αναζήτησης: Θεμιστοκλής Ευρυβιάδης μπορείτε να επιλέξετε και να μελετήσετε κι άλλες σελίδες που αναφέρονται στα γεγονότα της Σαλαμίνας, εστιάζοντας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων πριν τη ναυμαχία καθώς και στα αποτελέσματά τους για την έκβαση της κρίσιμης αναμέτρησης).

2/ Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα <http://www.fhw.gr/chronos/>, κάντε κλικ διαδοχικά στους συνδέσμους: Γεωμετρικά χρόνια, Εξωτερικές σχέσεις, Σαλαμίνα και μελετήστε το υπερκείμενο που αναφέρεται στη Ναυμαχία της Σαλαμίνας και στις ενέργειες των Περσών μετά τη νίκη των Ελλήνων.

- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ** Τι κλίμα επικρατούσε στο συνέδριο των Ελλήνων πριν τη ναυμαχία της Σαλαμίνας και για ποιο λόγο; Τελικά ποια άποψη επικράτησε και πώς; Επηρέασε αυτή η απόφαση το αποτέλεσμα της ναυμαχίας; Δικαιολογείτε τη στάση του Θεμιστοκλή και του Ευρυβιάδη στο συνέδριο πριν την κρίσιμη αναμέτρηση με τους Πέρσες; Ποιους κινδύνους εγκυμονούσε αυτή η στάση των δύο αρχηγών για τους Έλληνες μπροστά στην περσική απειλή; Τι θα μπορούσε να είχε συμβεί αν δεν επικρατούσε η άποψη του

Θεμιστοκλή και γιατί; Απαντώντας στις παραπάνω ερωτήσεις να συνθέσετε ένα κείμενο με δικό σας τίτλο το οποίο θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας. Το κείμενο αυτό μπορείτε να το εμπλουτίσετε με εικόνες που θα αναζητήσετε από το <http://www.google.gr/> αναγράφοντας πάντα την πηγή προέλευσης του υλικού σας.

Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ – Γ ΟΜΑΔΑ

(Στους επόμενους συνδέσμους να αναζητήσετε πληροφορίες για τα **αίτια** και τις **αφορμές** που οδήγησαν στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, τις **συνέπειές** του σ' όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (κοινωνικό – ηθικό – θηριωδίες και έκτροπα - ανθρώπινες απώλειες, πολιτικό, οικονομικό, πολιτισμικό) και να κρατήσετε σημειώσεις σε ένα ηλεκτρονικό αρχείο στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ σας.

1/ Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/>. Από τη στήλη ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ επιλέξτε Κλασική Περίοδος, Κλασική Περίοδος Αθήνα, Πολιτική, διαβάσετε τη σελίδα και στο τέλος της κάντε **κλικ** στο σύνδεσμο επόμενη σελίδα. Στη συνέχεια επιλέγετε Συμμαχία της Δήλου, μελετάτε το κείμενο και κάνετε **κλικ** στην ενεργή λέξη Περικλής, Αθηναϊκή ηγεμονία, και στο τέλος της σελίδας επόμενη σελίδα. Ακολούθως επιλέγετε τους συνδέσμους: Κυζίκου, Νικία, Αλκιβιάδη, Τριάκοντα τυράννων.

2/ Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.google.gr/>, στη μηχανή αναζήτησης πληκτρολογήστε: Πελοποννησιακός Πόλεμος και από τα αποτελέσματα επιλέξτε:

α) από την πρώτη σελίδα των αποτελεσμάτων Ο Πελοποννησιακός Πόλεμος - Athens Info Guide

β) από την δεύτερη σελίδα των αποτελεσμάτων Πελοποννησιακός Πόλεμος - Βικιεπιστήμιο και από τον πίνακα με τα βιβλία της Ιστορίας του Θουκυδίδη να επιλέξετε Βιβλίο 1 και από τον Πίνακα περιεχομένων, 1. Προοίμιον, 2. Τα Κερκυραϊκά, 3. Ανάδειξις των Αθηναίων εις μεγάλην δύναμιν (479 - 432), 4. Συνέλευσις των μελών της Πελοποννησιακής Συμμαχίας, 5. Αλληλοκατηγορία Αθηναίων και Λακεδαιμονίων δια παλαιότερα γεγονότα.

γ) από τη δεύτερη σελίδα των αποτελεσμάτων Ιστορία της Αρχαίας Αθήνας - Τα χρόνια του Περικλή.

δ) από την πρώτη σελίδα των αποτελεσμάτων ιβ Θέμα Θουκυδίδη και πελοποννησιακός πόλεμος.

(Από τα αποτελέσματα της αναζήτησης Πελοποννησιακός Πόλεμος μπορείτε να επιλέξετε και να μελετήσετε κι άλλες σελίδες που αναφέρονται στα γεγονότα αυτού του πολέμου που συγκλόνισε τον ελληνικό κόσμο).

- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:** Με βάση το υλικό που συγκεντρώσατε να εξηγήσετε γιατί και πώς ξέσπασε ο εμφύλιος πόλεμος μεταξύ Αθηναίων και Σπαρτιατών και ποιος ήταν ο σημαντικότερος λόγος

για τον οποίο το γεγονός αυτό άσκησε καταλυτική επίδραση στον ελληνικό κόσμο τον 5^ο αι. π. Χ. Στη συνέχεια να συντάξετε κείμενο το οποίο θα σταλεί με e-mail σε σχολείο του εξωτερικού (με το οποίο συνεργάζεται το σχολείο σας) με αφορμή την παγκόσμια ημέρα κατά του πολέμου. Το κείμενό σας μπορεί να εμπλουτιστεί με εικόνες από το <http://www.google.gr/> αναγράφοντας πάντα την πηγή προέλευσης του υλικού σας.

Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟ `21 – Δ ΟΜΑΔΑ

1/ Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα <http://www.google.gr/>, στη μηχανή αναζήτησης να πληκτρολογήσετε: Εμφύλιος επανάσταση 1821 και από τα αποτελέσματα να επιλέξετε:

α) από την πρώτη σελίδα των αποτελεσμάτων Τα πολιτικά κόμματα κατά την Επανάσταση του 1821. Μελετήστε το κείμενο και συγκεντρώστε πληροφορίες για τα αίτια δημιουργίας κομμάτων στην Ελλάδα, τους αρχηγούς, τα μέλη τους στόχους, την ιδεολογία τους, καθώς και τις τυχόν επιπτώσεις τους στη συνοχή των επαναστατημένων Ελλήνων σε ένα ηλεκτρονικό αρχείο στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ σας.

β) από την πρώτη σελίδα των αποτελεσμάτων Κατηγορία: Ελληνική Επανάσταση του 1821 - Βικιπαίδεια , κάντε **κλικ** στο ενεργό σύνδεσμο Ελληνικός Εμφύλιος 1823-1825 και συγκεντρώστε πληροφορίες για τα αίτια και τα αποτελέσματα του Εμφυλίου των Ελλήνων στο διάστημα 1823-1825 στο ηλεκτρονικό αρχείο που δημιουργήσατε.

2/ Μπορείτε τέλος να συγκεντρώσετε κι άλλες πληροφορίες για τον Εμφύλιο επισκεπτόμενοι την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/>. Από τη στήλη ΝΕΟΤΕΡΑ επιλέξτε Η συγκρότηση του Ελληνικού Κράτους, Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ 1821-1827, ΚΗΡΥΞΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ και στη συνέχεια κάντε **κλικ** στο ενεργό σύνδεσμο Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ στην κορυφή της σελίδας. Αριστερά της σελίδας επιλέξτε: Νέοι παράγοντες, Προεπαναστατική ηγεσία, Πολιτική ένταση, Εμφύλιες συγκρούσεις, Γ και Δ Εθνοσυνέλευση και συγκεντρώστε πληροφορίες για τα αίτια και τα αποτελέσματα του Εμφυλίου των Ελλήνων στο διάστημα 1823-1825 στο ηλεκτρονικό αρχείο που δημιουργήσατε.

- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:** Με βάση το υλικό που συγκεντρώσατε να συνθέσετε μία σύντομη παρουσίαση με θέμα **«Ο ελληνικός Εμφύλιος του 1823-1825»**. Για την παρουσίασή σας μπορείτε να αναζητήσετε εικόνες από την ηλεκτρονική σελίδα <http://www.google.gr/> και φωτογραφικό υλικό από τη διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/> αναγράφοντας πάντα την πηγή προέλευσης του υλικού σας. Η εργασία σας μπορεί να προβληθεί σε σχολική εορτή στα πλαίσια εορτασμού της 25^{ης} Μαρτίου.

1945-1949: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΠΟΛΕΜΟ – Ε ΟΜΑΔΑ

1/ Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fhw.gr/chronos/>.

Από τη στήλη ΝΕΟΤΕΡΑ επιλέξτε Η Ελλάδα του Μεσοπολέμου και του Β Παγκοσμίου Πολέμου, κάντε **κλικ** στο εικονίδιο της ελληνικής σημαίας, στη συνέχεια **κλικ** Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ Β ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1940-1945), στο πάνω μέρος της σελίδας αντίσταση και από την αναδυόμενη λίστα επιλέξτε Η αρχή της κρίσης. Να μελετήσετε τη σελίδα και να συγκεντρώσετε πληροφορίες για την **έλλειψη ομοψυχίας** μεταξύ των Ελλήνων που στρατεύτηκαν στον εθνικό αγώνα κατά του Γερμανού Κατακτητή. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αντλήσετε μελετώντας τα ιδρυτικά των αντιστασιακών οργανώσεων που θα βρείτε επιλέγοντας το σύνδεσμο ΠΗΓΕΣ. Κρατήστε σημειώσεις σε ένα ηλεκτρονικό αρχείο στην επιφάνεια εργασίας του Η/Υ σας.

2/Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση:

α) <http://users.hol.gr/~kokkonis/courses/civil/>, μελετήστε το υπερκείμενο και από το σύνδεσμο Επίσημα κείμενα το «Δόγμα Τρούμαν 12-03-1947», το «Δόγμα Τρούμαν 12-04-1947», στο οποίο παραθέτονται στοιχεία για την κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα (οικονομική και πολιτική) μετά την αποχώρηση των Γερμανών και το «Διάταγμα αποστράτευσης 02-12-1944». Στη συνέχεια επιλέγοντας αριστερά Συνδέσεις, You Tube μπορείτε να δείτε το **βίντεο**: "Greek Civil War in Greece 1944", καθώς και άλλα βίντεο που αναφέρονται στην ίδια περίοδο.

3/Επισκεφτείτε το <http://www.google.gr/>. Έπειτα να πληκτρολογήσετε στη μηχανή αναζήτησης: Αποτελέσματα Εμφυλίου 1945 – 1949. Από τα αποτελέσματα της αναζήτησης αυτής να επιλέξετε: α) από τη δεύτερη σελίδα των αποτελεσμάτων Παλιννόστηση και Κοινωνικός Αποκλεισμός – Μ Βεργέτη που αναφέρεται στο ζήτημα των πολιτικών προσφύγων που προέκυψε από το φοβερό εμφύλιο του 1945-1949 και β) pathfinder clubs – ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ – ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ. Να μελετήσετε τις συγκεκριμένες σελίδες για να αντλήσετε πληροφορίες για τα **αίτια** που οδήγησαν στον Εμφύλιο καθώς και τα **αποτελέσματά** του. Να κρατήσετε σημειώσεις στο ηλεκτρονικό αρχείο που δημιουργήσατε.

- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:** Με βάση το υλικό που συγκεντρώσατε να συνθέσετε ένα κείμενο που θα σταλεί με e-mail σε σχολείο ευρωπαϊκής χώρας με το οποίο επικοινωνείτε και συνεργάζεστε στα πλαίσια μιας εργασίας που αφορά σκοτεινές σελίδες από τη νεότερη ιστορία των χωρών στις οποίες ζείτε. Μέσα από το κείμενό σας ενημερώνετε για την πολιτική, οικονομική και κοινωνική κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα μετά την αποχώρηση του Γερμανού Κατακτητή και τους σημαντικότερους λόγους που οδήγησαν στην Εμφύλια διαμάχη του 1945-1949. Το κείμενό σας μπορείτε να το εμπλουτίσετε με εικόνες από το <http://www.google.gr/> αναγράφοντας πάντα την πηγή προέλευσης του υλικού σας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

Στηριζόμενοι στο υλικό των εργασιών που εκπονήσατε σύμφωνα με τα φύλλα εργασίας που σας δόθηκαν καθώς και στις σημειώσεις που κρατήσατε κατά τη διάρκεια της συζήτησης στρογγυλής τραπέζης, να συντάξετε άρθρο που προορίζεται για την ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας με δικό σας τίτλο προβληματιζόμενοι πάνω στο ερώτημα: **«Οι έριδες και οι συγκρούσεις των Ελλήνων ανά τους αιώνες πριν από σημαντικές στρατιωτικές αναμετρήσεις, αλλά και σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους έβλαψαν τελικά τον τόπο μας και τα ήθη του και αποτέλεσαν ανασταλτικούς παράγοντες κάθε προόδου;»** Πιστεύετε τελικά ότι όλες αυτές οι αψιμαχίες και εμφύλιες διαμάχες ακόμη και μετά την απομάκρυνση κάποιου κατακτητή τελικά έβλαψαν ή ωφέλησαν τους Έλληνες; Σε κάθε περίπτωση να τεκμηριώσετε τις απόψεις σας.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Οι μαθητές μπορούν από τη σελίδα: <http://www.fhw.gr/chronos/>, Αρχαϊκή περίοδος, πολιτική, εσωτερικές συγκρούσεις να μελετήσουν και άλλες περιπτώσεις εμφύλιων συγκρούσεων των Ελλήνων επιλέγοντας Α Ιερός Πόλεμος, 2 Μεσσηνιακοί πόλεμοι, Ο Πόλεμος για την Κατοχή του Ληλάντιου πεδίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ματάκας Α., Η ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ, (Μια πολυδιάστατη προσέγγισή της), ΒΟΛΟΣ 1994, σ. 237.
2. Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. (Τεύχος 3, ΠΕ02), ΙΤΥ, Πάτρα, Απρίλιος 2008. [Δημήτρης Κ. Μαυροσκούφης: Διδασκαλία του μαθήματος της ιστορίας με σκοπό την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης].
3. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ, Επιμορφωτικό υλικό για το Ειδικό μέρος του Προγράμματος σπουδών – Ειδικότητα ΠΕ02.
4. ΥΠΕΠΘ και ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ, Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο Γενικό Λύκειο (Σχ. Έτος 2009-2010).